глорифікації учасників збройної агресії РФ проти України; надання кримінологічного аналізу колаборації вчителів на окупованих територіях та ін.

Таким чином, горизонти кримінологічної науки у подальшому лише розширюватимуться, що призведе, з одного боку, до посилення її практичної складової, а з другого, до популяризації цієї науки серед широкого загалу.

Богатирьов Іван Григорович,
професор кафедри кримінально-правових та адміністративно-правових дисциплін Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, доктор юридичних наук, професор

СУЧАСНИЙ СТАН ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Війна, яка несподівано прийшла на нашу землю, внесла свої зміни у різні державні інституції. Вона втрутилась у мир, безпеку і людські цінності [1, с. 5]. Не обійшла вона і пенітенціарну систему України, яка більше дев'яносто років була практично закритою, мало доступною і є найбільш вразливою.

Історія дослідження місць несвободи показує, що саме ці місця дійсно є вразливими, оскільки в них відбувають покарання засуджені за кримінальне правопорушення (злочин), деякі з них вчиняють нові кримінальні правопорушення, а є ті, які не стають на шлях виправлення і ресоціалізації.

Крім цього вразливість місць несвободи проявляється у їх не дофінансуванні з боку держави, а також не задовільного матеріально-побутового, медичного та соціального забезпечення. Все це безумовно впливає на повсякденне життя засуджених, ув'язнених та персоналу який їх обслуговує.

Торкаючись стану ПС України, вбачається, що і держава і суспільство не готові до великих витрат на осіб, які вчинили кримінальне правопорушення. Так, ПС України не вигідна для пріоритету держави, оскільки для утримання засуджених і ув'язнених потрібні великі кошти. До цього варто додати такі проблеми, як:

– застосування до засуджених засобів виправленні ресоціалізації (ст. 6 КВК України);

– регулярні порушення прав засуджених місцях несвободи;

– вчинення засудженими в місцях несвободи і в уповноважених органах пробації нових кримінальних правопорушень;

– соціальну незахищеність персоналу ПС України;

– підготовка засуджених до звільнення з ПС України тощо [2, с. 10].

Щодо суспільства, воно розуміє, що засуджена особа в місцях несвободи набуває специфічні та шкідливі звички, які активно передаються в суспільство. До цього варто додати хронічні та інфекційні хвороби, психічні розлади, втрата здоров'я. Але не готове до витрат пов'язаних з наслідками виконання і відбування покарання.

На даний час, пенітенціарна система України значною мірою залежить від створення і зародження нової парадигми пенітенціарного обслуговування засуджених в місцях несвободи Державної кримінально-виконавчої служби України (далі ДКВС України) та в уповноважених органах з питань пробації Державної установи «Центр пробації» (далі ДУЦП), яка має замінити в державі репресивно-каральну концепцію виправлення і ресоціалізації засуджених на концепцію соціалізації, ресоціалізації та реінтеграції.

Примітно, що саме недостатня наукова розробленість стану пенітенціарної системи України (далі ПС України) в умовах військового стану, визначила необхідність її наукового дослідження і вироблення теоретичних та практичних пропозицій щодо реформування (розвитку) цього публічного інституту.

Такий стан справ багато в чому пояснюється тим, що пенітенціарна системи України не була готова функціонувати в умовах війни, особливо забезпечити соціалізацію, ресоціалізацію та реінтеграцію засуджених в умовах окупації, швидко провести їх евакуацію, надати алгоритм дій персоналу місць несвободи. На завершення робимо висновок, що сучасний стан ПС України в умовах військового стану є актуальною і мало досліджуваною проблемою.

Більше того, саме надзвичайні події (пандемія коронавірусної хвороби, а потім й війна) показали, що ДКВС України, Міністерство юстиції України не були готові до самих подій, їх наслідків та подальшого їх розгортання, а також швидко, послідовно, оптимально та адекватно реагувати на ті виклики, які виникали у ПС України в умовах війни. Як видається надзвичайно важливим напрямком подальшого функціонування ПС в умовах військового стану є:

– збільшення в бюджеті держави видатків на функціонування ПС України;

– залучення до її реформування зарубіжні інвестиції;

– розширеня можливостей науки та інститутів громадянського суспільства у наданні підтримки та допомоги ПС України;

– посилення координаційної діяльності Офіса Генерального прокурора щодо нагляду за утриманням військовополених в спеціально створених дільницях місць несвободи.

Список використаних джерел

1. Богатирьов І.Г Вітчизняна війна на Чернігівщині (нариси реальний подій): книга. Київ: ВД «Дакор», 2022. 160 с.

2. Пенітенціарна парадигма виконання покарання у виді позбавлення волі: моног [І.Г. Богатирьов, А.В. Боровик, Д.В. Колодчин, А.Є. Шевченко та інш.] Одеса: Вид. дім «Гельветика», 2022. 288с.